

Az integrált ipar- és területfejlesztés: A vállalkozások innovációs tevékenységének támogatása

Azt hittük az Antall-kormány megalakulásakor, hogy a hazai innováció megfelelő támogatottsághoz fog jutni. Várakozásunkat táplálta a miniszterelnök szűzbeszédének legfontosabb megállapítása: "egyetlen erőforrásunk maradt, az alkotóerő". Felhasználása, növelése bonyolult, összetett folyamat, kölcsönhatásban van az ipar- és területfejlesztéssel.

Még 1990-ben javasoltuk a kormánynak, részesítse adókedvezményben a találmányok megvalósítóit. Érvelésünket évszázados törvényeinkkel támasztottuk alá. Botos Katalin akkori államtitkártól kaptuk az elutasítást: a szabályzás ezen a téren megfelelő, nincs szükség újabb kedvezményre. Ezután évről-évre hiába érveltünk, jósoltunk, a feltalálás, az innováció vonatkozásában lényeges kedvezményeket nem sikerült elérni.

A kialakult helyzetet érezzük, ismerjük: az ipari, a mezőgazdasági termelés lényegesen csökkent, a feltalálás megszűnőben.

A gazdaság gyakorta egy cégen belül is - két részre szakadt, egy hivatalosra és egy nem adózó illegálisra. Ez utóbbi rövidtávon nagy haszonra játszik, ezért törvénytelen, etikátlan eszközökhöz nyúl. Magától értetődik, ez nem a feltalálók, az innováció közege. Itt számlát nem adnak, habozás nélkül lopják az ötletet, kijátszanak, bitorolnak. A szabadalom és védjegy-jog ebben a körben nem érvényes.

Gazdasági helyzetünk jobbra fordítására, a fenti áldatlan állapotok megszüntetésére ma is ugyanazt ajánljuk, mint 1990-ben, az évszázados módszerünket, amely a reformkor után elindította fejlődésünket, amely a technikában a „Ganz-Kandó aranykorszakot” eredményezte, és amely a nagy világvilágából is hamar kivezette az országot.

A magyar állam iparfejlesztő tevékenysége 1881-ben jutott először kifejezésre a híres XLIV. számú törvényünkben. Idézzük fel itt ennek a tizenöt mondatos remeknek első paragrafusát:

"Állami kedvezményben részesíttetnek: A technika jelen fejlődése szerint berendezett azon gyárak, amelyek Magyarországon eddig elő nem állított cikkek készítenek."

Ez a mondat több mint egy évszázadon keresztül változatlanul érvényben volt. Házádomentességen kívül a következő állami kedvezményeket adták: Felmentés a keresetadó alól, a gyári üzem után járó egyenes állami, valamint községi pótdók és iparkamarai illetékek alól 15 évre, felmentés a gépek, ingatlanok megszerzéséért járó kincstári illetékek, vámdíjak alól. A beruházáshoz szükséges dolgokat az állami vasutakon önköltségesen szállíthatták.

Az állami kedvezményben részesítetteknek kötelezettségeik voltak. Alkalmazottaik legalább 75 %-ának magyar honosságúnak kellett lenni. Az ilyen gyárak kötelesek voltak az összes építési és berendezési tárgyaikat, valamint üzemükhöz szükséges anyagokat, félgyártmányokat, amennyiben ezek a magyar korona országaiban megfelelően készültek, a hazai ipar révén beszerezni.

A törvény második megfogalmazásakor (1907. évi III. törvénycikk) megállapították, hogy 1881-től a kedvezmények biztosításának első 15 évében 838 új gyár létesült. Ezek közül csupán 6,5 % ment tönkre.

Az új törvénybe szociális elemeket is beépítettek: *"A kormány által adható adómentességben részesíthetők a vállalat által épített közegészségügynek megfelelő munkáslakások is."*

A két világháború között fogalmazták át ismét honatyáink a törvényt (1931. XXI. törvénycikk). Ez a 130 mondatos szöveg változatlanul tartalmazza mindazt, amit 1881-től alkalmaztunk.

Újdonság, hogy a kedvezmények odaítélését kiterjesztik olyan iparvállalatokra, amelyek bővítés útján bocsátanak ki új termékeket. Érdekesség, hogy ez esetben nem kellett az új üzemrésznek önálló könyvelést vezetni, hanem a pénzügyminiszter megállapította azt a százalékos viszonzszámot, amelynek arányában részesült a vállalat a kedvezményekben. A kereskedelmi miniszter új termékek létrehozására segélyeket, kölcsönöket is odaítélt az Ipari és Kereskedelmi Alaptól.

Az Országos Ipartanács, amely 1907-től létezett, széles jogkört kapott és kibővült. Megszervezték a városokban és községekben az Iparfejlesztési Bizottságokat. Figyelemre és követésre méltó ez, az iparosok, a lakosság és az ország érdekeit egyaránt szolgáló megoldás.

Például egy nagyközségben 12 tagból állt a bizottság, amelynek 4 tagját a kereskedelemügyi miniszter nevezte ki, négyet a helyi képviselőtestület és négyet a helyi iparkamara választott. A bizottság összetétele biztosítéka volt annak, hogy a fogyasztó és termelő érdekek, a különböző foglalkozási ágak képviselői sok oldalról közelítsék meg az ipar- és területfejlesztés helyi kérdéseit. Ezek a szervek gyakorlati tanácsokkal szolgáltak a kormányzat részére.

A Horn-Kuncze kormány még válaszra sem méltatta javaslatunkat. Az ipar- és területfejlesztés tekintetében haladt a Kádár rezsím utolsó időszakában kijelölt úton.

Az Orbán-Torgyán kormány hatalomra kerülésekor megismételtük javaslatunkat, részesítsük adókedvezményben a találmányokat megvalósító vállalkozásokat. Térjünk vissza a múltban bevált ipar- és területfejlesztő gazdaságpolitikánk újbóli alkalmazásához, igazítva azt korunkhoz, a szellemi tulajdon, az információ társadalmához. Ez szükséges feltétele és egyben része lesz **az integrált ipar- és területfejlesztés** megvalósításának.

Az integrált ipar- és területfejlesztésen a következőt értjük: **a helyi és globális természeti, gazdasági, emberi, szellemi erőforrások modern eszközökkel történő összerendezése az anyagi javak optimális, környezetbarát és erőforrás-kímélő biztosítása érdekében.**

Javaslatunkra eddig még válasz nem érkezett. A mai kormány gyakorlatilag követi elődjeik fejlesztési politikáját, alkalmazva eszközeiket.

Le kell vonnunk a következtetést, hogy a jól bevált konzervatív magyar út a gazdaság élénkítésére nem elfogadható korunk hatalmon lévő magyar politikai erőinek.

Budapest, 2001. február 23.

Dr. Vedres András
főtitkár